

Havalandırma, tahkimat ve tozun neden olduğu problemler dışında madencilikte;

- ◆ ergonomik olmayan çalışma koşulları
- ◆ gürültü
- ◆ titreşim
- ◆ elle taşıma,
- ◆ elektrik çarpmaları,
- ◆ yetersiz aydınlatma,
- ◆ psikolojik sorunlar,
- ◆ olumsuz hijyen koşulları

gibi çalışanların sağlık ve güvenliğini olumsuz yönde etkileyen bir çok sorun bulunmaktadır. Ayrıca aşırı yorgunluk ve insan hataları, vardiyalı çalışma, uzun çalışma saatleri, sıcaklık, ağır çalışma şartları gibi unsurlarda bu sektördeki diğer riskleri oluşturmaktadır.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü
İnönü Bulvarı No: 42 İ Blok 4. Kat 06100
Emek / ANKARA

Tel: 0.312 215 50 21
Faks : 0.312 215 50 28
e-posta: isggm@csgb.gov.tr
www.isggm.gov.tr
<http://maden.issgm.gov.tr>

MADENCİLİK SEKTÖRÜNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KAMPANYASI 2007

**SAĞLIK VE GÜVENLİK EN DEĞERLİ
CEVHERİMİZDİR...**

T.C.
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü

Madencilik Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği

Sanayi üretimi için ham madde sağlayan madencilik sektörü, ülkemiz temel sektörleri arasında önemli bir yere teşkil etmektedir. Tüm sanayi dallarında doğrudan veya dolaylı olarak maden ürünlerine ihtiyaç vardır. Ekonomik önemine rağmen, madencilik sektörü, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de iş kazaları ve meslek hastalıkları açısından en riskli sektörler arasındadır.

1995-2005 yılları arasındaki SSK verilerini incelediğimizde, ortalama değerlere göre iş kazalarının % 8.72'si, meslek hastalığı vakalarının % 51,12'si, sürekli iş göremezlik vakalarının % 28,41'i, ölüm vakalarının ise % 10,18'i madencilik sektöründe meydana gelmiştir.

Sektörün bu özelliği iş sağlığı ve güvenliği (İSG) kavramının ve bu konuda çalışana ve çalışma ortamına yönelik mevzuatın oluşmasında büyük etken olmuştur.

Yasal Sorumluluklar

İşçilerin sağlık ve güvenliklerini sağlamak amacıyla;

- ◆ Çalışma yerleri, işçilerin işlerini yaparken kendilerinin ve diğer çalışanların sağlık ve güvenliklerini tehlikeye atmayacak şekilde tasarlanmalı, inşa edilmeli, teçhiz edilmeli, hizmete alınmalı, işletilmeli ve bakımı yapılmalıdır.
- ◆ İşyerinde yapılacak her türlü çalışma, yetkili bir kişinin gözetiminde yapılmalı,

- ◆ Özel riski bulunan işler yalnızca konunun uzmanı kişiler tarafından ve talimatlara uygun olarak yazılmalı,
- ◆ Tüm güvenlik talimatları işçilerin anlayacağı şekilde olmalı,
- ◆ Uygun ve yeterli ilk yardım donanımı sağlanmalı,
- ◆ Düzenli aralıklarda güvenlik tatbikatları yapılmalı,
- ◆ İşçilerin işyerinde maruz kalabilecekleri riskler belirlenmeli ve değerlendirilmelidir.

Aynı işyerinde birden çok işletmeye ait işçilerin bulunması durumunda, her işveren kendi kontrolü altındaki işlerden sorumludurlar. Tüm işyerinden sorumlu olan işveren, işçilerin sağlık ve güvenliğinin korunması ile ilgili tedbirlerin uygulanmasını koordine etmelidir.

Sektöre Özgü Tehlike ve Riskler

Madencilik sektörü yangın, su baskınları, patlamalar, göçükler gibi toplu ölümlere neden olabilecek bir çok tehlikeyi barındırmaktadır. Bu tehlikelerin önlenmesi için en önemli hususlar doğru havalandırma ve tahkimat sistemleridir.

Madenlerdeki tehlikelerden başlıcaları göz önüne alındığında, havalandırma en fazla dikkat edilmesi gereken husustur. Yeraltı maden ortamı genellikle gazlar, buharlar ve toz karışımlarından oluşmaktadır.

Yeraltı madenlerindeki havanın kirlenmesi cevherin veya kömürün gaz içeriği, oksijen ile kömürün veya cevherin karışımı, çalışma alanının genişliği, uygulanan madencilik metodu, çalışma alanına gelen hava miktarı, uygulanan mekanizasyon tipi ve kullanılan makinaların özelliklerine göre değişim göstermektedir. Bu nedenle uygun havalandırma yönteminin seçilmesi çok önemlidir.

Madenlerde önem taşıyan bir diğer konu tahkimattır. Tahkimat; yeraltı maden ocağını teşkil eden galeri, kuyu ve üretim yerlerinde oluşan boşlukların doldurulmasıyla veya çökmeyi engellenmesiyle mal ve can emniyeti bakımından çalışılabilir duruma getirmek ve çalışılabilir durumda tutmak için yerine göre ağaç, demir ve beton kullanılarak yapılan takviyelere verilen isimdir. Yeraltında gerçekleşen ölümlü kazaların önemli bir bölümünü doğrudan veya başka etmenler sonucunda oluşan göçükler, taş - kömür düşmeleri neticesinde olmakta bu da doğrudan doğruya tahkimatın önemini gözler önüne sermektedir. Yeraltı ocaklarının genellikle ömürlerinin yüksek olması ve bu sürece güvenlik içinde çalışılması ve de ocakların açık tutulabilmesi için mutlaka tahkim edilmesi gerekmektedir. Madenler aynı zamanda tozun meydana getirdiği hastalıkların en çok görüldüğü ortamlardır. Slikozis, pnömokonyoz gibi akciğer hastalıkları genellikle maden işçilerinde görülmektedir. Bu durum madenlerde tozla mücadele etmenin önemini ortaya çıkarmaktadır.